

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

А.С. Колесніченко

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Специфікою впровадження комплексного підходу та сучасних методик підготовки спеціалістів і магістрів під впливом розширення системи транскордонних економічних зв'язків та їх інтенсифікації у руслі глобалізаційних і регіонально-інтеграційних процесів стає формування теоретичних знань та набуття практичного досвіду, навчання принципам й основам ефективного ведення бізнесу в Україні та країнах Європейського Союзу, стимулювання майбутніх фахівців до роботи зі складноструктурованими завданнями, розвиток здатності фахівців працювати в умовах високої конкуренції, невизначеного й слабкопрогнозованого середовища та дії жорстких правил регламентації діяльності суб'єктів господарювання в різних секторах континентального ринку [4, с. 19].

Наша країна, слідуючи тенденціям і трендам розвитку міжрегіональних та міжнародних систем і відносин, зокрема, у сфері науки та освіти, сприяє розширенню й розбудові науково-педагогічного підґрунтя у цьому напрямі. Так, у 2010 р. на базі факультету міжнародної економіки і менеджменту КНЕУ ім. В. Гетьмана створено кафедру європейської інтеграції. Місією кафедри виступає фундаментальна підготовка фахівців у галузі міжнародної економіки за кваліфікацією «Магістр з європейської інтеграції» до роботи в умовах функціонування конкурентних секторальних ринків Європи.

Серед сучасних досліджень, присвячених теоретичному осмисленню важливих аспектів викладання комплексу економічних дисциплін, аналізу тенденцій розвитку інституту вищої освіти в умовах глобалізації та інтеграції, необхідно виділити роботи відомих вітчизняних і зарубіжних вчених: С. І. Грицуленко, М. Ю. Олешкова, Н. Ю. Потапової-Сінько, Т. П. Смержанюк, В. М. Теслюк [1-4] та ін., проте з цієї проблематики залишаються питання, відкриті для подальшого вивчення.

Перед викладачем, який має встигнути за швидким потоком інформації і, не лише опанувати його, але й оперативного проаналізувати, обробити, структурувати та представити у найбільш концентрованому й зрозумілому для сприйняття слухачами вигляді, постає ряд нових завдань, складних за своєю суттю й вимагаючих розробки спеціального механізму реалізації. Ключовими з них виступають: ознайомлення з концепцією, основами теорії, методики і методології викладання навчальних дисциплін у системі вищої економічної освіти, які б комплексно забезпечували безперервне підвищення кваліфікації економіста, сприяли розвитку його інформаційної культури, критичного мислення [4]; формування й використання цілісної і логічно-последовної системи знань про дидактику підготовки кадрів вищої кваліфікації; використання у навчальному процесі всієї палітри педагогічних технологій тощо.

Методологія викладання має дві складові: змістовну і формальну. До змістовної методології входить: вивчення законів, теорій, структури наукового знання, визначення критеріїв науковості та системи методів, які використовуються у дослідженні. Ця компонента функціонально є концептуальним підґрунтям побудови методологічного апарату. Виступаючи надструктурою по відношенню до змістовної, формальна методологія виражається в аналізі методів дослідження скрізь призму логічної архітектури і формалізованих підходів до створення теоретичного знання, вивчення його на істинність й аргументованість, тобто є логіко-аналітичним базисом (рис. 1).

Рисунок 1. Системний підхід до формування методології викладання економічних дисциплін в умовах глобалізації та європейської інтеграції України

Таким чином, у результаті проведеного системного аналізу автор виділяє транскордонне співробітництво як один із ключових факторів формування методології викладання економічних дисциплін, розвиток якої вимагає комплексного міждисциплінарного підходу при підготовці фахівців економічних спеціальностей і формуванні їх професійних компетенцій.

Перелік посилань:

1. Гришуленко С. І. Методика викладання економічних дисциплін [Текст] : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / С. І. Гришуленко, Н. Ю. Потапова-Сінько, К. М. Гарбера. – Одеса : ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2012. – 224 с.

2. Олешков М. Ю. Педагогическая технология : проблема классификации и реализации [Текст] / М. Ю. Олешков // Профессионально-педагогические технологии в теории и практике обучения : сб. науч. трудов. – Екатеринбург : РГППУ. – 2005. – С. 5-19.

3. Смержанюк Т. П. Шляхи вдосконалення методики викладання економічних дисциплін у вищих технічних навчальних закладах [Текст] / Т. П. Смержанюк // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології : зб. наук. пр. – Херсон. – 2009. – № 1. – С. 190-197.

4. Теслюк В. М. Напрямки вдосконалення викладання економічних дисциплін [Текст] / В. М. Теслюк, А. В. Якимовська // Научные труды SWorld. – Вып. 2 (43). Т. 4. – Иваново : Научный мир. – 2016. – С. 15-20.